

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 listopada 2017 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy, strona powodowa (...) spółka z o.o. w O. domagała się od strony pozwanej (...) spółki z o.o. we W. zasądzenia kwot 1463,70 euro i 6040,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu kwoty. W uzasadnieniu wskazała, że zgodnie z zawartą ze stroną pozwaną umową wykonywała na jej zlecenie usługi transportowe. Z tego tytułu wystawiła faktury VAT, które nie zostały zapłacone, mimo wezwań do zapłaty.

W dniu 1 lutego 2018 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono kwotę dochodzoną pozwem oraz 75 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o przekazanie sprawy do sądu właściwości umownej, oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Przede wszystkim zarzuciła, że strona powodowa nie wykonywała umowy w sposób prawidłowy. Strona pozwana zarzuciła także, że w związku z nienależytym wykonywaniem umowy przez stronę powodową rozwiązała łączącą strony umowę ze skutkiem natychmiastowym oraz obciążyła stronę powodową karami umownymi, a następnie potrąciła należności z tego tytułu z wierzytelnościami strony powodowej.

Postanowieniem z dnia 10 maja 2018 roku Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty strona powodowa w całości podtrzymała żądanie pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 sierpnia 2016 roku (...) spółka z o.o. we W. (zleceniodawca) zawarła z (...) spółką z o.o. w O. (przewoźnikiem), umowę o współpracy gospodarczej w zakresie przewozów krajowych i międzynarodowych numer (...)(...). Zgodnie z umową przewoźnik zobowiązał się do dokonywania zleconych mu przez zleceniodawcę (w terminach przez niego określonych) przewozów na rzecz wskazanych przez niego podmiotów, w zamian za zapłatę wynagrodzenia.

Przewoźnik zobowiązał się do wykonania zleconych mu przez zleceniodawcę przewozów na trasach międzynarodowych łącznie nie mniej niż 12000 km miesięcznie, a w okresie zimowym (od początku listopada do końca marca) nie mniej niż 10000 km miesięcznie (§3 ust. 4 i 6 umowy).

Przewoźnik miał obowiązek doręczenia zleceniodawcy (poleconym listem priorytetowym) kompletu oryginalnych dokumentów przewozowych WZ lub CMR lub innych zleconych w dwóch egzemplarzach, w terminie określonym w zleceniu transportowym. Brak doręczenia przez przewoźnika dokumentów przewozowych w określonym terminie przyznawał zleceniodawcy prawo do egzekwowania konsekwencji finansowych zgodnych z warunkami zlecenia transportowego (§4 ust. 1 umowy).

Podstawą zapłaty miała być faktura VAT z dołączonymi dokumentami CMR lub WZ lub innymi zleconymi w dwóch egzemplarzach. Termin płatności miał być liczony od momentu otrzymania przez zleceniodawcę kompletu prawidłowych dokumentów. Naruszenie przez przewoźnika warunków związanych z zasadami wystawiania faktur lub reguł dotyczących dokumentów przewozowych miało rodzić konsekwencje określone w kontrakcie oraz warunkach zlecenia. W sytuacji niedotrzymania przez przewoźnika terminu do doręczenia dokumentów przewozowych, wystawienia przez przewoźnika faktury w sposób sprzeczny z kontraktem lub obowiązującymi przepisami prawa, niezgodności faktury z warunkami zlecenia, brakiem umieszczenia przez przewoźnika numeru zlecenia w fakturze, doręczenia faktury bez wymaganych dokumentów lub doręczenia dokumentów przewozowych niezgodnych z

kontraktem lub warunkami zlecenia zleceniodawca był upoważniony do wyciągnięcia konsekwencji zgodnych z warunkami zlecenia transportowego, a w szczególności wydłużenia terminu płatności (§4 ust. 2).

Wynagrodzenie przewoźnika za dokonanie przewozu miało zależeć od podmiotu, na rzecz którego wykonywany będzie przewóz oraz poziomu wynagrodzenia uzgodnionego pomiędzy zleceniodawcą a tym podmiotem. Wynagrodzenie przewoźnika miało być ustalane przez zleceniodawcę dla każdego zlecenia i w zależności od wskazanych wyżej okoliczności obliczane według stawki pomiędzy 1,70 zł/km a 2,10 zł/km za przewozy w transporcie krajowym oraz pomiędzy 0,30 euro/km a 0,45 euro/km za przewozy w transporcie międzynarodowym. Obliczone według powyższych zapisów wynagrodzenie oraz koszty przewoźnika miały być powiększone o podatek VAT i zapłacone w terminie 45 dni od dnia doręczenia faktury VAT oraz wymaganych dokumentów przewozowych (WZ lub CMR) zleceniodawcy (§5 umowy).

Zleceniodawca mógł wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy przewoźnik nie wywiązywał się lub też nienależycie wywiązywał się ze swoich zobowiązań, w tym w szczególności:

- a) nie wykonywał poleceń zleceniodawcy związanych z wykonywaniem umowy,
- b) nie wykonywał przewozów w miesięcznej wysokości ustalonej w §3 ust. 4 umowy,
- c) nie wykonał więcej niż pięciu ze zleconych mu na podstawie umowy przewozów,
- d) znacznie opóźnił się w wykonywaniu przewozów zleconych na podstawie umowy,
- e) nie wywiązał się ze zobowiązania, o którym mowa w §3 ust. 4 umowy,
- f) naruszył obowiązek zachowania poufności,
- g) naruszył zobowiązanie wynikające z oświadczenia w sprawie zasad bezpieczeństwa,
- h) naruszył obowiązki wynikające z §2 ust. 5 oraz §4 ust. 1 umowy.

W każdym przypadku wypowiedzenia lub rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie przewoźnika zleceniodawca mógł obciążyć przewoźnika karą umowną w kwocie stanowiącej iloczyn minimalnej miesięcznej ilości kilometrów na trasach krajowych (§3 ust. 1 umowy) oraz minimalnej stawki w transporcie krajowym (§5 ust. 3 umowy).

Przewoźnik oświadczył, że zrzeka się prawa do żądania zmniejszenia kar zastrzeżonych na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez przewoźnika.

Umowa została zawarta na czas określony dwóch miesięcy, liczonych od ostatniego dnia miesiąca, w którym przewoźnik podjął pierwsze zlecenie transportowe. Po upływie powyższego terminu umowa ulegała przedłużeniu na czas nieokreślony, chyba że została pisemnie wypowiedziana przez jedną ze stron w ciągu siedmiu dni od dnia podpisania (§10 ust. 1 i §12 ust. 5 umowy). Integralną część umowy stanowiły warunki zlecenia, których treść miała być uzupełnieniem zasad współpracy oraz miała być stosowana w ramach wykonywania zleceń transportowych przez przewoźnika.

(dowód: bezsporne;

umowa – k. 21-22 i 91-92)

W dniu 29 września 2016 roku zleceniodawca wystawił przewoźnikowi zlecenie przewozu ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 22 września 2016 roku w S. we Francji, a rozładunek w dniu 23 września 2016 roku w B. w R. w Holandii. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę

270 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR.

Po wykonaniu przewozu w dniu 26 września 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 270 euro netto (332,10 euro brutto, w tym 266,65 zł podatku VAT) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 20 listopada 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 24-26;

faktura VAT – k. 23)

W dniu 4 października 2016 roku zleceniodawca wystawił przewoźnikowi zlecenie przewozu ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 19 września 2016 roku w P., B. i L. w Belgii, a rozładunek w dniach 20 i 21 września 2016 roku w B., P. i S. we Francji. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 570 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR.

Po wykonaniu przewozu w dniu 28 września 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 570 euro netto (701,10 euro brutto, w tym 563,98 zł podatku VAT) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 20 listopada 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 28-30;

faktura VAT – k. 27)

W dniu 6 października 2016 roku zleceniodawca zlecił przewoźnikowi przewóz ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 6 października 2016 roku w K., a rozładunek w dniu 7 października 2016 roku w R. w Niemczech. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 210 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona w walucie polskiej (PLN) w kwocie wynikającej z przeliczenia stawki frachtu według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku.

Po wykonaniu przewozu w dniu 7 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 902,45 zł netto (1110,01 zł brutto) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 3 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 37-40;

faktura VAT – k. 36)

W dniu 13 października 2016 roku zleceniodawca wystawił przewoźnikowi zlecenie przewozu ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 7 października 2016 roku w R. w Niemczech, a rozładunek w dniu 7 października 2016 roku w R. w Niemczech. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 30 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona i zapłacona w walucie euro. Na fakturze VAT miała znajdować się również kwota w walucie polskiej na potrzeby podatku VAT (przeliczona według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku).

Po wykonaniu przewozu w dniu 18 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 30 euro netto (36,90 euro brutto, w tym 29,65 zł podatku VAT) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 5 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 57-59;

faktura VAT – k. 56)

W dniu 14 października 2016 roku zleceniodawca wystawił przewoźnikowi zlecenie przewozu ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 13 października 2016 roku w Serbie w Niemczech, a rozładunek w dniu 14 października 2016 roku w H. H. w Niemczech. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 190 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona w walucie polskiej (PLN) w kwocie wynikającej z przeliczenia stawki frachtu według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku.

Po wykonaniu przewozu w dniu 14 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 818,24 zł netto (1006,44 zł brutto) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 10 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 42-45;

faktura VAT – k. 41)

W dniu 14 października 2016 roku zleceniodawca zlecił przewoźnikowi przewóz ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 14 października 2016 roku w W. w Niemczech, a rozładunek w dniu 17 października 2016 roku w S. w Niemczech. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 160 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona w walucie polskiej (PLN) w kwocie wynikającej z przeliczenia stawki frachtu według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku.

Po wykonaniu przewozu w dniu 17 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 687,28 zł netto (845,35 zł brutto) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 10 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 47-50;

faktura VAT – k. 46)

W dniu 17 października 2016 roku zleceniodawca zlecił przewoźnikowi przewóz ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 17 października 2016 roku w L. w Niemczech, a rozładunek w dniu 17 października 2016 roku w R. w Niemczech. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 100 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona w walucie polskiej (PLN) w kwocie wynikającej z przeliczenia stawki frachtu według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku.

Po wykonaniu przewozu w dniu 17 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 429,55 zł netto (528,35 zł brutto) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 10 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 52-55;

faktura VAT – k. 51)

W dniu 18 października 2016 roku zleceniodawca zlecił przewoźnikowi przewóz ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 18 października 2016 roku w R. w Niemczech, a rozładunek w dniu 19 października 2016 roku w T. we Francji. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 460 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona w walucie polskiej (PLN) w kwocie wynikającej z przeliczenia stawki frachtu według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku.

Po wykonaniu przewozu w dniu 20 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 1987,38 zł netto (2444,48 zł brutto) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 12 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 61-64;

faktura VAT – k. 60)

W dniu 21 października 2016 roku zleceniodawca zlecił przewoźnikowi przewóz ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 21 października 2016 roku w V. les B. we Francji, a rozładunek w dniu 24 października 2016 roku w E. i G. w Niemczech. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 320 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona i zapłacona w walucie euro. Na fakturze VAT miała znajdować się również kwota w walucie polskiej na potrzeby podatku VAT (przeliczona według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku).

Po wykonaniu przewozu w dniu 24 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 320 euro netto (393,60 euro brutto, w tym 318,69 zł podatku VAT) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 12 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 66-68;

faktura VAT – k. 65)

W dniu 25 października 2016 roku zleceniodawca zlecił przewoźnikowi przewóz ładunku określonego w zleceniu przewozu nr (...). Załadunek miał nastąpić w dniu 25 października 2016 roku w S. w Niemczech, a rozładunek w dniu 25 października 2016 roku w S.. Wynagrodzenie za przewóz (fracht) zostało określone na kwotę 20 euro netto, a płatność miała nastąpić w terminie 45 dni od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury i dostarczenia CMR. Dodatkowo strony ustaliły, że faktura VAT zostanie wystawiona w walucie polskiej (PLN) w kwocie wynikającej z przeliczenia stawki frachtu według kursu średniego NBP z dnia poprzedzającego dzień załadunku.

Po wykonaniu przewozu w dniu 25 października 2016 roku przewoźnik wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniodawcę kwotą 86,45 zł netto (106,33 zł brutto) za wykonanie przewozu na podstawie zlecenia nr (...) z terminem płatności w dniu 12 grudnia 2016 roku.

(dowód: bezsporne;

zlecenie przewozu – k. 32-35;

faktura VAT – k. 31)

W piśmie z dnia 24 listopada 2016 roku zleceniodawca złożył przewoźnikowi oświadczenie o rozwiązaniu umowy z dnia 25 sierpnia 2016 roku w trybie natychmiastowym. Jako podstawę rozwiązania umowy wskazano nienależyte wykonywanie przez przewoźnika obowiązków oraz niewywiązanie się przez niego ze swoich zobowiązań wynikających z §10 ust. 2 pkt a), b), e) i h) umowy.

Pełnomocnik zleceniodawcy obciążył także przewoźnika karami umownymi w łącznej wysokości 32517,34 zł na podstawie:

- §10 ust. 4 umowy w kwocie 20400 zł,
- §4 ust. 1 umowy w wysokości 5117,34 zł,
- §3 ust. 4 umowy w kwocie 7000 zł.

(dowód: oświadczenie z dnia 24.11.2016 roku z kopertą – k. 87-90)

W dniu 30 listopada 2016 roku zleceniodawca wystawił notę obciążeniową nr N/000011/11/2016/CH, w której obciążył przewoźnika kwotą 50 euro za nieterminowe dostarczenie dokumentów przewozowych. W tym samym dniu zleceniodawca złożył przewoźnikowi oświadczenie o potrąceniu powyższej kwoty z należnością z faktury VAT nr (...) na kwotę 209,10 euro, z której tym samym pozostała do zapłaty kwota 159,10 euro.

(dowód: bezsporne;

nota obciążeniowa – k. 95;

oświadczenie – k. 93)

W korespondencji elektronicznej z listopada 2016 roku oraz w piśmie z dnia 5 grudnia 2016 roku przewoźnik wezwał zleceniodawcę do zapłaty należności wynikających z faktur VAT nr (...).

W piśmie z dnia 8 grudnia 2016 roku przewoźnik poinformował zleceniodawcę, że z uwagi na brak regulowania wymagalnych należności zmuszony jest powstrzymać się od świadczenia usług do czasu zapłaty zaległości i ustanowienia zabezpieczenia w postaci gwarancji bankowej.

(dowód: bezsporne;

wezwanie do zapłaty – k. 69 i 136;

pismo z dnia 8.12.2016 roku z dowodem odbioru – k. 137-139)

W dniu 2 stycznia 2017 roku zleceniodawca wystawił notę obciążeniową nr N/000002/01/2017/CH, w której obciążył przewoźnika kwotą 25,66 zł za zniszczenie towaru podczas transportu. W tym samym dniu zleceniodawca złożył przewoźnikowi oświadczenie o potrąceniu powyższej kwoty z należnością z faktury VAT nr (...) na kwotę 1110,01 zł, z której tym samym pozostała do zapłaty kwota 1084,35 zł.

(dowód: bezsporne;

nota obciążeniowa – k. 96;

oświadczenie – k. 94)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Bezsporne w niniejszej sprawie było zawarcie przez strony umowy o współpracy gospodarczej w zakresie przewozów krajowych i międzynarodowych. Poza sporem było także zawarcie konkretnych umów przewozu, wysokość należnego stronie powodowej wynagrodzenia oraz dostarczenie przewożonych towarów do miejsc przeznaczenia. Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się natomiast do tego, czy stronie powodowej przysługiwało roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za wykonane przewozy oraz czy skuteczny był podniesiony przez stronę pozwaną zarzut potrącenia.

Strony łączyły umowy przewozu, uregulowane co do zasady przepisami art. 774-793 k.c., ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (Dz.U. 2017, poz. 1983) oraz Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) zawartej w G. w dniu 19 maja 1956 roku (Dz.U. 1962, nr 49, poz. 238 ze zm.).

Zgodnie z art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Według zaś art. 775 k.c. przepisy kodeksu cywilnego dotyczące umowy przewozu stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. W niniejszej sprawie mieliśmy do czynienia z przewozem międzynarodowym.

W odniesieniu do przewozu międzynarodowego stosuje się przede wszystkim umowy międzynarodowe, których Polska jest stroną, przy czym w transporcie drogowym jest to wspomniana wyżej Konwencja genewska z dnia 19 maja 1956 roku o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (Konwencja CMR). Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy Prawo przewozowe przepisy tej ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Wynika z tego zatem, że pierwszeństwo stosowania w odniesieniu do międzynarodowego transportu drogowego ma Konwencja CMR.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że umowa (umowy) zawarte przez strony zawierały wszystkie elementy istotne (essentialia negotii) umowy przewozu, czyli oznaczenie przedmiotu przewozu, środka transportu, trasy przewozu i wynagrodzenia przewoźnika.

Należy w tym miejscu także przypomnieć, że postępowanie cywilne ma charakter kontradyktoryjny, czego wyrazem jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Trzeba podkreślić, że zasady art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim i w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodów z urzędu jest bowiem prawem, a nie obowiązkiem sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak by swym działaniem nie wspierał żadnej ze stron procesu. Faktycznie działanie Sądu z urzędu powinno ograniczać się tylko do sytuacji, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna. Z zasady nie dotyczy to więc przedsiębiorcy, którego profesjonalizm powinien obejmować także sferę funkcjonowania w obrocie prawnym.

Wobec powyższego zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wskazana zasada oznacza, że powód składając pozew powinien udowodnić fakty, które w jego ocenie świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Nie ulega także wątpliwości, że co do zasady to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie, bowiem to on domaga się zapłaty i powinien udowodnić zasadność swojego roszczenia. Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie. W zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei – na pozwanym.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że co do zasady to na stronie powodowej spoczywał ciężar udowodnienia istnienia dochodzonego roszczenia. Skoro jednak strona pozwana nie zaprzeczyła, żeby zawarła ze stroną powodową umowy przewozu oraz żeby strona powodowa je wykonała (dostarczyła przewożone towary kontrahentom strony pozwanej), a także nie kwestionowała braku zapłaty za wykonanie umów przewozu oraz zgłosiła zarzut potrącenia, to okoliczność wykonania przez stronę powodową umowy (spełnienia świadczenia wzajemnego) należało co do zasady uznać za bezsporną, a w zakresie roszczenia przedstawionego do potrącenia ciężar dowodu spoczywał na stronie pozwanej.

Zgodnie z art. 498 §1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Istotą potrącenia jest ograniczenie obrotu środkami pieniężnymi (lub też rzeczami oznaczonymi co do gatunku), co następuje w drodze umorzenia wzajemnych wierzytelności przez zaliczenie, w wyniku czego osoby mające wobec siebie wierzytelności z tych samych lub różnych stosunków zobowiązaniowych nie otrzymują efektywnie należnych im świadczeń, lecz na skutek potrącenia każda z nich zostaje zwolniona ze swego zobowiązania albo całkowicie, albo też do wysokości należności niższej. Przesłanką skutecznego skorzystania z instytucji potrącenia jest istnienie wzajemnych wierzytelności pomiędzy dłużnikiem i wierzycielem. Wierzytelności muszą też być jednorodnej, to znaczy, że dłużnik i wierzyciel muszą być wzajemnie zobowiązani do świadczenia na swoją rzecz pieniędzy lub rzeczy tej samej jakości oznaczonych co do gatunku. Kolejnym warunkiem skuteczności potrącenia jest możliwość dochodzenia wierzytelności przed sądem lub innym organem państwowym. Dokonanie potrącenia jest jednostronną czynnością materialnoprawną, do której dojść może w ramach postępowania sądowego, bądź też poza nim. Oświadczenie woli o potrąceniu wywołuje skutek prawny od chwili złożenia go w taki sposób, ażeby druga strona mogła się z nim zapoznać (art. 61 k.c.). Z momentem dojścia do adresata oświadczenia tego nie można bez jego zgody odwołać. Działa ono *ex tunc*, a więc ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.).

Należy w tym miejscu przypomnieć, że w niniejszej sprawie właściwie poza sporem pozostawała wysokość (oraz istnienie) wierzytelności strony powodowej wobec strony pozwanej (kwota dochodzona pozwem). Kwestią co do zasady sporną było natomiast istnienie wierzytelności strony pozwanej (wobec strony powodowej) i jej ewentualna wysokość.

Należy w tym miejscu przede wszystkim zaznaczyć, że przepisy kodeksu cywilnego o potrąceniu nie zawierają wymagań, aby wierzytelności przedstawione do potrącenia były niewątpliwe co do swego istnienia i łatwe do udowodnienia (tak na przykład Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 sierpnia 1970 roku, I PR 297/69, LEX nr 6785). Także spór między stronami co do istnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia lub jej rozmiarów nie wyłącza dopuszczalności potrącenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 września 1987 roku, I CR 184/87, LEX nr 8839). Dla uznania, że potrącenie wywołało skutek prawny w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności, nie wystarczy jednak samo powołanie się przez składającego oświadczenie o potrąceniu na fakt przysługiwania mu wierzytelności przeznaczonej do potrącenia. W procesie istnienia tej wierzytelności strona musi jeszcze udowodnić (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 października 2006 roku, V CSK 198/06, LEX 327893).

Nie ulega przy tym wątpliwości (jak już wyżej wskazano), że w niniejszej sprawie obowiązek wykazania istnienia przesłanek warunkujących skuteczne wygaśnięcie wierzytelności dochodzonej przez stronę powodową (skutek dokonanego przez stronę pozwaną potrącenia), a więc przede wszystkim istnienie wierzytelności przedstawionej do potrącenia, spoczywał na stronie pozwanej, która z faktu tego (potrącenia) wywodziła zwolnienie jej z obowiązku świadczenia na rzecz strony powodowej.

W ocenie Sądu strona pozwana w żaden sposób nie wykazała istnienia wzajemnej wierzytelności wobec strony powodowej, a naliczenie kar umownych przez stronę pozwaną było całkowicie nieuzasadnione.

Przede wszystkim naliczenie kar umownych przez stronę pozwaną nie miało oparcia w zapisach łączącej strony umowy. Zgodnie bowiem z §5 ust. 3 umowy (kontraktu) w każdym przypadku wypowiedzenia lub rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie przewoźnika zleceniodawca (strona pozwana) mógł obciążyć przewoźnika (stronę powodową) karą umowną w kwocie stanowiącej iloczyn minimalnej miesięcznej ilości kilometrów na trasach krajowych (§3 ust. 1 umowy) oraz minimalnej stawki w transporcie krajowym (§5 ust. 3 umowy). Trzeba w tym miejscu jednak zauważyć, że w umowie z dnia 25 sierpnia 2016 roku w §3 ust. 1 w ogóle nie wskazano minimalnej miesięcznej ilości kilometrów na trasach krajowych (wskazano jedynie minimalną ilość kilometrów na trasach międzynarodowych).

Nie ulega przy tym wątpliwości, że zastrzeżenie w umowie określonej sumy (kary umownej) oznacza konieczność wskazania przez strony oznaczonej kwoty lub posłużenie się innym miernikiem odnoszącym się do stałej wartości, na przykład ułamkiem (procentem) ceny lub wynagrodzenia umownego, ukształtowanym w taki sposób, że wyliczenie kary stanowi jedynie czynność arytmetyczną (tak również Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 8 lutego 2007 roku, I CSK 420/06, LEX nr 274239 czy z dnia 6 lutego 2008 roku, II CSK 428/07, LEX nr 621799). Nie spełnia natomiast wymogu oznaczonej kary określenie jej przez odwołanie się nie do stałego, lecz ocennego miernika wartości (na przykład ułamka, procentu wartości nieruchomości czy przedsiębiorstwa), ewentualnie miernika, którego wyliczenie nie jest możliwe na podstawie samej treści umowy (na przykład odwołanie się do wartości, które nie wynikają z umowy). Niedopuszczalne jest bowiem takie określenie mierników wysokości kary umownej, których zastosowanie będzie prowadzić do sporu między stronami co do jej wysokości. Należy przy tym podkreślić, że ukształtowanie kary umownej jako oznaczonego świadczenia pieniężnego ma umożliwić wierzycielowi (w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez dłużnika zobowiązania niepieniężnego) żądanie z góry oznaczonej kwoty bez konieczności udowadniania powstania i wysokości szkody. Kara umowna, której wysokość powiązana byłaby z ocenym (subiektywnym) lub pozaumownym miernikiem mogłaby natomiast niejednokrotnie powodować spór co do wyceny miernika, a tym samym ustalenia wysokości kary. Tym samym zastrzeżenie kary umownej, jako niemożliwej do wyliczenia na podstawie treści umowy, było w niniejszej sprawie niedopuszczalne.

Na marginesie jedynie można w tym miejscu jeszcze wskazać, że kwestię ważności (nieważności) poszczególnych postanowień łączącej strony umowy Sąd bierze pod uwagę z urzędu (niezależnie od poglądów i zarzutów stron w tym zakresie), choć oczywiście tylko na podstawie materiału zebranego zgodnie z regułami określonymi w przepisach prawa procesowego. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 17 czerwca 2005 roku, III CZP 26/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 63, z dnia 5 kwietnia 2007 roku, II CSK 553/06, LEX nr 315531 czy z dnia 2 marca 2011 roku, I CSK 261/10, LEX nr 784986.

Niezależnie od powyższego w ocenie Sądu zarzut potrącenia (wygaśnięcia zobowiązania wskutek potrącenia) był w niniejszej sprawie niedopuszczalny (co najmniej w części).

Przede wszystkim należy podkreślić, że sprawa niniejsza, w której strona powodowa domagała się zapłaty wynagrodzenia w kwotach 1463,70 euro i 6040,96 zł, rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym, bowiem zgodnie z art. 505¹ pkt 1 k.p.c. przepisy o postępowaniu uproszczonym stosuje się w sprawach o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych.

Zgodnie z art. 505⁴ §2 k.p.c. powództwo wzajemne oraz zarzut potrącenia są dopuszczalne, jeżeli roszczenia nadają się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Przepis ten ogranicza dopuszczalność zgłaszania zarzutu potrącenia, zastrzegając, że jego podniesienie jest możliwe tylko wtedy, gdy roszczenie główne i roszczenie, z którego wynika zarzut potrącenia nadają się – w myśl art. 505¹ k.p.c. – do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Jeżeli więc zgłoszony zarzut potrącenia wynika z roszczenia, które nie nadaje się do rozpoznania w trybie uproszczonym, Sąd rozpoznaje powództwo główne, pomijając kwestie poruszone w zgłoszonym zarzucie potrącenia.

W niniejszej sprawie strona pozwana powoływała się na potrącenie wierzytelności w kwocie 32517,34 zł (20400 zł, 5117,34 zł i 7000 zł), której źródłem było roszczenie o zapłatę z tytułu kar umownych. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że roszczenie to nie mogło być rozpoznawane w postępowaniu uproszczonym (przynajmniej w zakresie kwoty 20400 zł). Trzeba przy tym zauważyć, że strona pozwana nie mogłaby przedstawić do potrącenia także jedynie części tej wierzytelności, bowiem zgodnie z art. 505³ §3 k.p.c. jeżeli powód dochodzi części roszczenia, sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym tylko wtedy, gdy postępowanie to byłoby właściwe dla całego roszczenia wynikającego z faktów przytoczonych przez powoda.

Pozostaje jeszcze do rozstrzygnięcia kwestia, czy niedopuszczalność zarzutu potrącenia w postępowaniu uproszczonym, sformułowana w art. 505⁴ §2 k.p.c., dotyczy także sytuacji, gdy oświadczenie o potrąceniu zostało złożone na etapie przedprocesowym (przed doręczeniem stronie pozwanej odpisu pozwu).

Należy podkreślić, że zarzut zgłoszony w procesie w związku z potrąceniem ma charakter zarzutu merytorycznego. Odróżnić przy tym trzeba czynność materialnoprawną, której celem jest lub było doprowadzenie do wygaśnięcia wzajemnego zobowiązania, od procesowego zarzutu potrącenia, mającego na celu oddalenie powództwa w całości lub części. Dokonanie potrącenia jest jednostronną czynnością materialnoprawną, do której dojść może w ramach postępowania sądowego, bądź też poza nim. W trakcie postępowania sądowego uprawniony może połączyć w jednym oświadczeniu obie czynności: złożenie oświadczenia woli o potrąceniu i zgłoszenie zarzutu potrącenia. Oświadczenie woli o potrąceniu wywołuje skutek prawny od chwili złożenia go w taki sposób, ażeby druga strona mogła się z nim zapoznać (art. 61 k.c.). Z momentem dojścia do adresata oświadczenia tego nie można bez jego zgody odwołać. Działa ono ex tunc, a więc ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.).

Okoliczność, że określona wierzytelność jest objęta postępowaniem sądowym, nie wyklucza – co do zasady – jej skutecznego potrącenia w jakiegokolwiek fazie tego postępowania. Inaczej jest w odniesieniu do zarzutu potrącenia. Jako czynność procesowa, polegająca na powołaniu się na pewien fakt i wynikające z niego skutki prawne, podlega ona normom postępowania regulującym do kiedy dane fakty mogą być przytaczane. Prawo procesowe może też przewidywać niedopuszczalność powoływania się w toku postępowania sądowego na pewne czynności materialnoprawne, czy też wprowadzać pewne ograniczenia co do dopuszczalności ich dokonywania, na przykład podnoszenia zarzutu potrącenia.

W ocenie Sądu wykładnia art. 505⁴ §2 k.p.c. prowadzi do wniosku, że ustawodawca w przepisie tym zabronił pozwanemu nie złożenia oświadczenia o potrąceniu, lecz zgłoszenia procesowego zarzutu potrącenia, w tym zarzutu potrącenia już dokonanego, a więc zakazał powoływania się na umorzenie w całości lub części dochodzonej od niego wierzytelności w następstwie złożonego oświadczenia o potrąceniu. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 13 października 2005 roku (III CZP 56/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 119).

Na taką wykładnię tego przepisu wskazuje także odmienna redakcja innych artykułów zakazujących potrącenia w kodeksie postępowania cywilnego, czyli art. 493 §3 (dotyczącego postępowania nakazowego) czy art. 479¹⁴ §4 (dotyczącego postępowania gospodarczego). Zgodnie z art. 493 §3 k.p.c. do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 k.p.c. Zgodnie natomiast z obowiązującym do dnia 3 maja 2012 roku art. 479¹⁴ §4 k.p.c. do potrącenia w toku postępowania mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami. W konsekwencji wobec użycia w powyższych przepisach zwrotu „do

potrącenia (...) mogą być przedstawione tylko wierzytelności (...)”, zaś w art. 505⁴ §2 k.p.c. zwrotu „zarzut potrącenia jest dopuszczalny, jeżeli roszczenie nadaje się (...)”, należy przyjąć, że w przepisach art. 493 §3 k.p.c. i art. 479¹⁴ §4 k.p.c. chodzi o niedopuszczalność dokonywania potrącenia, czyli zakaz potrącania wierzytelności objętej pozwem. Drugi przepis natomiast zakazuje czegoś więcej, mianowicie nie pozwala na powoływanie się na potrącenie i stawianie z tego względu zarzutu potrącenia nawet wówczas, gdy oświadczenie o potrąceniu zostało złożone wcześniej, w szczególności jeszcze przed zawiśnięciem postępowania sądowego.

W tym miejscu można również powołać się na stanowisko Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 28 lipca 2004 roku, P 2/04, OTK-A 2004, nr 7, poz. 72) wypowiedział się w sprawie konstytucyjności art. 505⁴ §2 k.p.c. W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przepis ten w zakresie, w jakim odnosi się do zarzutu potrącenia, nie jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał wskazał też na korzyści dla efektywności i szybkości postępowania sądowego, wynikające z ograniczenia zarzutu potrącenia w postępowaniu uproszczonym. Podkreślił też, że ograniczenie dopuszczalności zarzutu potrącenia w postępowaniu uproszczonym, a więc jednego ze środków obrony pozwanego, w pełni odpowiada ograniczeniom wynikającym z wąskiego określenia przedmiotu spraw dochodzonych w tym postępowaniu. Zakłada więc swoistą „równość broni” wobec żądań powoda, któremu pozwany może przeciwstawić jedynie zarzuty tej samej rangi. Tym samym to zrównoważenie pozycji procesowej stron jest wyrazem sprawiedliwości proceduralnej, gdyż wyznacza rodzaj i zakres dostępnych procesowo środków obrony ich praw i interesów na drodze sądowej.

Wskazać wreszcie należy, że niedopuszczalność zarzutu potrącenia w postępowaniu uproszczonym nie pozbawia strony pozwanej możliwości realizowania swoich roszczeń w innym postępowaniu. Nieuwzględnienie zarzutu potrącenia nie stanowi bowiem przeszkody w dochodzeniu wierzytelności objętej tym zarzutem w odrębnym postępowaniu. Tym bardziej nie ma takiej przeszkody w sytuacji, gdy Sąd z powodów formalnych w ogóle zarzutu potrącenia nie badał.

Niezależnie od wszystkich powyższych okoliczności strona pozwana naliczyła stronie powodowej karę umowną w wysokości 20400 zł w oparciu o §10 ust. 4 umowy, zgodnie z którym w każdym przypadku wypowiedzenia lub rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie powodów strona pozwana mogła obciążyć ich karą umowną w kwocie stanowiącej iloczyn minimalnej miesięcznej ilości kilometrów na trasach krajowych oraz minimalnej stawki w transporcie krajowym. Abstrahując już zatem od niedopuszczalności takiego zastrzeżenia (o czym była już mowa wyżej) trzeba w tym miejscu wskazać, że w zakresie przyczyn rozwiązania umowy strona pozwana właściwie nie zgłosiła nawet stosownych twierdzeń (zarzutów). W szczególności strona pozwana w żaden sposób nie wyjaśniła, jakie dokładnie działania lub zaniechania strony powodowej (oprócz nieznacznych opóźnień w przesyłaniu listów przewozowych i innych dokumentów) spowodowały rozwiązanie umowy i naliczenie kar umownych. Nie ulega przy tym wątpliwości, że wskazane w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy opóźnienia w dostarczeniu dokumentów (w zakresie faktur dochodzonych niniejszym pozwem w liczbie od 9 do 15 dni) w ocenie Sądu w żaden sposób nie upoważniały strony pozwanej do rozwiązania umowy ze stroną powodową (z przyczyn leżących po jej stronie) oraz naliczenia kar umownych. Strona pozwana nie twierdziła przy tym nawet (nie mówiąc o udowodnieniu), żeby w trakcie wykonywania umowy domagała się od strony powodowej pilnego przesłania dokumentów, albo żeby przesłanie tych dokumentów z opóźnieniem (w przypadku konkretnych przewozów) spowodowało jakiegokolwiek negatywne konsekwencje dla strony pozwanej.

Z tych samych przyczyn całkowicie bezzasadne było także naliczenie przez stronę pozwaną kary umownej w wysokości 5117,34 zł (za rażące opóźnienie w dostarczeniu dokumentów przewozowych). Niezależnie od powyższych okoliczności naliczenie kary umownej z tego tytułu było w ocenie Sądu sprzeczne także z przepisami Konwencji CMR, która nie przewiduje zastrzeżenia kary umownej za niewłaściwe użycie przez przewoźnika dokumentów przewozowych (w tym za nieterminowe ich przesłanie). Zgodnie bowiem z art. 11 ust. 3 Konwencji CMR przewoźnik odpowiada jak komisant za zagubienie lub niewłaściwe użycie dokumentów wymienionych w liście przewozowym i dołączonych do niego lub wręczonych przewoźnikowi; jednakże odszkodowanie, które go obciąża, nie może przewyższyć odszkodowania, jakie należałoby się w razie zaginięcia towaru. Oznacza to zatem, że osoba, która dochodzi roszczenia

przeciwko przewoźnikowi z tytułu niewłaściwego użycia dokumentów wręczonych przewoźnikowi jest zobowiązana do wykazania wysokości szkody poniesionej w związku z tym działaniem lub zaniechaniem przewoźnika.

Zgodnie z art. 41 Konwencji CMR nieważna i pozbawiona mocy jest każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia Konwencji. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy. W szczególności byłaby nieważna każda klauzula ustępująca na rzecz przewoźnika korzyści z ubezpieczenia towaru oraz każda inna analogiczna klauzula, jak również każda klauzula przenosząca ciężar dowodu. Nie ulega przy tym wątpliwości, że Konwencja CMR nie przewiduje żadnych sankcji za sam fakt opóźnienia w przesłaniu dokumentów, zaś możliwość dochodzenia roszczeń z tego tytułu uzależniona jest (zgodnie z art. 11 ust. 3 Konwencji CMR) od wykazania przez poszkodowanego wysokości szkody.

W ocenie Sądu całkowicie nieuzasadnione było także naliczenie kary umownej w kwocie 7000 zł za niewykonanie przewozów w październiku 2016 roku. Nie ulega przy tym wątpliwości, że strona pozwana nie wskazała nawet (nie mówiąc o udowodnieniu), jakich konkretnie przewozów (zleceń) nie wykonała strona powodowa. Strona powodowa zaprzeczyła przy tym, aby istniały jakiegokolwiek podstawy do naliczenia kar umownych, a strona pozwana w żaden sposób nie wykazała okoliczności przeciwnej.

Trzeba w tym miejscu wreszcie wskazać, że przedłożone przez stronę pozwaną dokumenty, które miały udowodnić istnienie jej wierzytelności (przede wszystkim istnienie i wysokość ewentualnych kar umownych), należały co najwyżej do kategorii dokumentów prywatnych. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi zaś dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Podkreślić przy tym należy, że z takim dokumentem nie wiąże się domniemanie prawne, iż jego treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 października 2000 roku, I KKN 804/98, LEX nr 50890). Powszechnie przyjmuje się zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że dokument prywatny nie korzysta z domniemania prawdziwości zawartych w nim oświadczeń, a każda osoba mająca w tym interes prawny może twierdzić i dowodzić, że treść złożonych oświadczeń nie odpowiada stanowi rzeczywistemu (tak na przykład Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 kwietnia 1982 roku, III CRN 65/82, LEX nr 8414). Dokumenty prywatne mogłyby być uznane za wiążące jedynie w przypadku ich niekwestionowania przez stronę przeciwną. Sąd może bowiem wyrokować także w oparciu o treść takich dokumentów (prywatnych), ale jedynie w sytuacji, gdy ich treść nie została zaprzeczona w sporze przez stronę przeciwną lub gdy została potwierdzona innymi środkami dowodowymi. Tymczasem w niniejszej sprawie strona powodowa zakwestionowała istnienie wierzytelności strony pozwanej (przedstawionej do potrącenia).

Ustalając stan faktyczny i wydając rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie Sąd oparł się na przedstawionych przez strony dokumentach prywatnych, których treść co do zasady nie była kwestionowana. Sąd na podstawie art. 227 k.p.c. oddalił zgłoszone przez stronę pozwaną wnioski o dopuszczenie dowodów z zeznań świadka M. K. i przesłuchania strony powodowej oraz wnioski strony powodowej o dopuszczenie dowodów z zeznań świadka J. Z. i przesłuchania stron. W ocenie Sądu wobec wskazanych wyżej okoliczności dowody te nie były istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a ich przeprowadzenie prowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia niniejszego postępowania.

Należy w tym miejscu jeszcze wskazać, że Sąd nie wziął pod uwagę pisma pełnomocnika strony pozwanej z dnia 25 czerwca 2019 roku, które zostało wysłane wprawdzie jeszcze przed wyznaczonym terminem rozprawy, ale wpłynęło już po zamknięciu rozprawy. W ocenie Sądu jednak (w świetle wszystkich dotychczasowych rozważań) powyższe pismo oraz dołączone do niego dokumenty nie miały żadnego istotnego wpływu na treść zapadłego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 481 §1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odsetki ustawowe należały się więc stronie powodowej od dni następujących po terminach płatności (wskazanych w umowie łączącej strony oraz w wystawionych na jej podstawie fakturach VAT).

Biorąc zatem wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę, skoro strona powodowa wykazała istnienie roszczenia wobec strony pozwanej, a zgłoszony przez stronę pozwaną zarzut potrącenia (wygaśnięcia zobowiązania wskutek

dokonanego potrącenia) okazał się całkowicie nieuzasadniony (a częściowo także niedopuszczalny), to powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie. Dlatego też na podstawie Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), art. 774 k.c., art. 775 k.c. i art. 481 k.c., art. 505⁴ §2 k.p.c., a także łączącej strony umowy, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Mając na względzie wynik sprawy stronie powodowej należał się zwrot kosztów procesu, na które złożyły się opłata sądowa od pozwu w kwocie 300 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3600 zł, ustalone zgodnie z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w niniejszej sprawie.